

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szépütele 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetnek felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) J. Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsgasse Nr. 60.)Nyitott évi cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez emelkednek.
Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, n. m.

kedden, csütörtökön és szombaton reggel.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, fél évre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Eredeti távsürgöny.

Feladatott Pesten decz. 9-ken este 6 óra 50 p.
Érkezett Kolozsvárra decz. 9-ken este 10 ó. 5 p.

Ma mindkét házban zárulások voltak.

Báró Bedekovits varasdi főispán tárczanélküli horvát miniszterre Budára kineveztetett, a képviselőházban viharos éljenzéssel fogadtattott. Hogy Beust Erdélyben jószágot kapott donatioba, alaptalan hír. Balassa orvos ma hajnalban meghülés következtében hirtelen meghalt, kifejezhetlen közrésztvét.

Tiszt. olvasóinkhoz.

Felvéve vettük át a „Kolozsvári Közlöny“ szerkesztését, közreadván lapunk július 14-diki 82-dik számában programunkat. Tisztelt olvasóink ez idő óta meggyőződhetek arról, hogy hiven követtük a szabadelvű haladás zászlóját, szem előtt tartva azon ma egyedül lehetséges és üdvös politikát, mely a Magyarország és Ausztria közt 1867-ben megújított nemzetközi szövetség kifolyása, s e felett, hazánk jelen átalakulási viszonyaival, jövő fejlődésével s az európai állapotokkal megegyező. Mi azon politika útjain jártunk és szándékunk ezután is haladni, mely nem használ kábitó, nagy hangzású jelszavakat, jól tudva, hogy az eszményi csillogtatása, elszibbasztja azon erőket is, melyek általi létünk fokozatos megszilárdítására s a közjó előmozdítására vannak hivatal, midőn a hazafias buzgalom- és munkásságnak már a közel jövőben oly célokat tűz ki, melyek csak kitartással és idővel érhetők el.

Az 1865—8-ki magyar parlament hazánk történelmében korszakot alkotó üdvös működését állandó rovartunk részletesen ismertette meg t. olvasóinkkal, nem egyszer mellékletekben is hozván az országgyűlési nevezeteseb szónoklatokat. Elismerést kivívott „pesti leveleink“ folytonos tájékozást nyújtának a törvényhozás nagy fontosságú tárgyalásairól, határozatairól; a nevezeteseb mozzanatokról mindig „eredeti távirataink“ értesíték lapunk t. olvasó közönségét; e felett közöltük koronként a kiválóbb érdekű törvényjavaslatokat és a szentesítést nyert törvényeket is. Belügyi rovartunk nyomról-nyomra kísérte a törvényhatósági és községi élet folyamát, mintán számos vidéki munkatársaink és rendes levelezőink buzgalma lehetővé tette azt, hogy minden figyelemre méltó lehesseget följegyezhesünk. Vezércikkjeinkben éber figyelemmel kísértük a napi kérdéseket s a szükséges javítások jelzéséhez, megvitatásához és tisztázásához is tehetségünk szerint hozzájárultunk, támogatva számos jeles hazafi elvárataink által. Lapszemléinkben kiváló gondot fordítottunk a szász és román lapok működésének ismertetésére, mi közben gyakran használtuk a megróvás keserű orvosságát; gyakran ismertettük a pesti lapok nevezeteseb cikkeit is. Ujdonsági rovartunk lehető gyorsasággal szedte össze a helyi és közérdekű híreket. Külföldi rovartunk, lapunk terjedelméhez mérten, közölte a nevezeteseb kül híreket, eseményeket s ezek fokozatos fejlődéséről rendszeresen tájékoztuk t. olvasóinkat külön cikkeink által. Változatos „Tárczákat“—ról is gondoskodtunk mindig, s a kolozsvári nemzeti színház előadásait is figyelemmel kísértük. Szóval: teljes erőnkkel azon voltunk, hogy tett ígretünket beválthassuk s t. olvasó közönségünk és elvtársaink pártolását, méltánylatát kiérdemelhessük.

Az erdély-részi olvasó közönség melegen felkarolta lapunkat és mi ezt azzal kívánjuk viszonzni, hogy az eddigi úton haladva, érintett rovatainkat még nagyobb buzgalommal és érdeklődéssel állítandjuk össze; kiváló figyelmet fordítván a közgazdasági kérdésekre is.

Lapunk élthű tükré lesz az érdekes választási előkészületek- és mozgalmaknak; tájékoznunk fogjuk t. olvasóinkat a Deák-párt által kivívott és törvénybe foglalt reformok életbeléptetéséről; szót emelendünk ezután is az elintézésre váró, avagy égető szükségű képező javítások felkarolása érdekében.

A jövő parlament az alkotmányos átalakulás nagy és áldást hozó művének befejezésére lesz hivatva; miután már a jövő év első felében ismét megnyiland a törvényhozás terme, és e tanácskozás is kiváló érdekű teendők lapunk közleményeit. Belviszonyaink is az általános forrás állapotá-

ban levén, a helyhatósági élet eme fejlődése, korszerű tisztulása is felhívja a közfigyelmet.

Az európai viszonyok annyira égető kérdést mutatnak fel, hogy alig volt idő, midőn egyszerre így sok nevezeteseb esemény bekövetkezésére számíthattunk. Hazánk is belélt mutatva az európai hatalmak társaságában, s így a határainkon túl történő dolgok hazai beléletünkre is behatnak.

Oly lapot szándékoztunk adni ezután is, mely a hazai reformok menetéről s a külföldi eseményekről pontosan és gyorsan értesítse és tájékoztassa t. olvasóinkat, miért is bizalommal kérjük, részesítsék lapunkat ezután is eddig tapasztalt pártolásokban, hogy így a kitűzött célunk megfellehessünk, hathatósan küzdve hazánk és nemzetünk érdekeiért.

Előfizetés

Egész évre: jan.—decz. 1869. 12 frt.

Fél évre: jan.—jun. „ 6 „

Évnegyedre: jan.—márcz. „ 3 „

Egy hóra: „ 1 „

Az előfizetési pénzeket Stein János kolozsvári könyvkereskedésbe kérjük beküldetni, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Tisztelt gyűjtőinknek tíz egyszerre beküldött példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Sándor József,
a „K. Közlöny“ tulajdonosa és
felelős szerkesztője.

A túlsó táborban ugyanezek zavarba jöttek.

¶ Gyakran megbotránkoztunk a szélsőbal eljárásán, hanem kártyáját annyira még sem tárta ki, azt a merész kockajátékot, melyet a haza és nemzet legszentebb, leggyöngédebb érdekeivel űz, nem ismertette meg oly kirívó alakban, mint az országgyűlés működésének utolsó napjaiban.

Azt eddig is tudtuk, hogy a hangzatos, de üres szavakra mitsem adhatunk, következésképpen az a „tisztá negyvennyolczaság“, melyet a szélsőbal zászlójára irt, korántsem valami „tisztá vizű“, „tizenhárom próbás“ komoly valóság.

Ott ültek a szélsőbal padjain a magyar túlsók a nem-magyar túlsókkal. Talán a tisztá negyvennyolcz képezte azon érintkezési pontot, melynél találkoztak? Talán a szélsőség az, mely összehozta? Ez sem.

Csatlakozási pontjuk a közös múlt vala; együtt, közösen ültek ők Bach és Schmerling bureaujaiban is.

Es az érdeklődés okozza azt is, hogy már most teljes dísz kiadásban tárják világ elé az eddig némileg mégis leplezett szövetséget.

Mig a „Zukunft“ a russophilek, a pánszlávok közlönye Dobránszky úrnak a nemzetiségi kérdés fölött tartott beszédét egész terjedelmében adja, addig a „Magyar Újság“ Mocsonyi és Miletics urak ugyane tárgyban mondott beszédeit teszi közzé szintén teljes szövegekben.

Amde a magát parlamenti ellenzéknek hirdető balközép is gondoskodik arról, hogy államférfiai bölcsesége fölötti bámulásunkból egyhamar ki ne bontakozhassunk, miközben ő is, ugyancsak a nemzetiségi kérdésben hasonló nem irigylendő társaságba tévedt.

A „Hon“ csaknem egyszerre mondá ki a nemzetiségi törvényjavaslat megszavazása után, a „Federatiunea“-val és „Pesti Hirnök“-kel: „hogyszem ily törvény hozassék, inkább ne hozott volna semmi sem!“

Ez eszmétalálkozás, azt hisszük, eléggé jellemzi azon zavart és tanácstalanságot, mely az ellenzéki tábor összes levontái között, az országgyűlésnek az utolsó órában kifejtett nagyszerű tevékenysége miatt kiüthött.

Kétségbe vannak esve a jó urak a fellett, hogy a jobboldalnak mégis lesz mit felmutatnia, még pedig óriási mérvben, a jövő választások alkalmával.

Különböen és zavar, e tanácstalanság már a „Hazánk“ előfizetési felhívásából is fraktur betűkkel kirítt.

Azért van szükség, mond e lap, oppositóra, mert Fiume nincs bekebelezve, a horvát kérdés, az erdélyi unio, a honvédség nincs elintézve, mert sat. sat.

Es ime, ezzel is úgy jártak, mint a czimkérdéssel: mire fölébredtek, mire a bal-

közép egyik organumának előfizetési felhívása napvilágot látott, minde nagy fontosságú kérdések meg vannak oldva, még pedig teljesen kielégítő alakban.

Meglehet, hogy a „Hazánk“ ez eredményt is saját előfizetési felhívásának tulajdonítandja, mint tette a czimkérdésnél, a delegatióból kiléppéssel. Va bene!

No de se baj, épen most készül a balközép újabb programja; az ötödik, vagy hatodik. Ez majd megvilágítandja a tömkeleget.

Aligha. Sőt inkább bizonyos, hogy a bábeli zavart még növelendi.

Pest, december 7. 1868.

(y z n.) Eseménydús napok ezek, melyeknek hordereje messzire, messzire terjed.

Mennyit gyanakodtak már némelyek, és mit mindent következtettek sőtét sejtelmekben, mert a honvédségről szóló törvényezik mindeddig nem szentesítették.

Es ime tegnap mindezen gyanakodásokon, mint szivárvány a felhős égen tört át a fejedelemség ez ügybeni gondoskodása, mert a honvédségről szóló és már szentesített törvényezik a képviselő- s felsőház tegnap ülésében hirdettetett ki.

Hogy e kihirdetés közlekedéssel fogadtattott talán mondanom sem kell, és e közlekedést méltó keretbe foglalta Ivánka Imre képviselőnek s honvédőrnagynak az országgyűlésen tett azon nyilatkozata, melyben örömet fejezvé ki e törvény szentesítése fölött, kijelenté: hogy a honvédek hazafias készséggel szenteslendik karjait a trón és haza védelmének.

A közlekedéskészséget fokozta a hivatalos lap tegnapi számában megjelent s a miniszterelnökhöz intézett legfelsőbb királyi kézirat is, a mely a felelhetlen emléktű nádor fiát, József főherczeg altábornagyot nevezi ki a magyar honvédsereg főparancsnokává.

A fejedelmi kinevezés bizonyára a nemzet közérzetétől találkozik.

Ugy halljuk, hogy az ország hat kerületi honvéd-parancsnokságra lesz osztva, melyek élén a közös hadsereg részint aktív, részint nyugdíjas tisztségteljei fognak állni vezérőrnagyi ranggal.

Neveket is említenek már, melyeket azonban — mintán végleges megállapodás még nem történt, — mellőztünk, csak azt jegyezvé meg, mikép Klapka és Perczel — hírszerint — tábornoki rangot s czímet fognak nyerni, és rendelkezési állapotba helyeztetni.

A honvéd egyenruha némileg eltér az 1848/9-diktől, a mennyiben kék posztóból fog állni vörös zsinórrattal, és a bakancs helyett csizma hozatik alkalmazásba.

A zászlók azok maradnak, melyeket a hadsereg most használ, de a sas körül a különböző országezimerek jönnek, közepén pedig a magyar czimer fog díszleni.

Ő Felsége a király ma délelőtt fogadta az országos honvédegyetel küldöttségét, melynek szónoka Horváth János ezredes hódolattal ajánlotta fel a fejedelemségnek az 1848/9 diki honvédek szolgálattát a trón, haza és törvény védelmére.

Ő Felsége szívesen fogadta a honvédség hódolattának és szolgálati készségének nyilvánítását, meggyőződését fejezvé ki, mikép a trón s haza iránti kötelességüket mindenkor hiven teljesítendik.

A küldöttség el volt ragadtatva e királyi szavak által, és éljenozve hagyta el az audienciális termet.

A katonai bíraskodásról szóló törvényjavaslat tárgyalása a képviselőház tegnapi ülésében nagyon zajos volt.

Annak 2-dik §. szerint minden katona, akár a honvédségben, akár a tartalékban szolgáljon, ha katonai vétséget követ el, katonai bíróság alá tartozik.

E §-t még Deák sem védte, ellenben az igazságügyminiszter foreirozott; hírszerint, állítván, mikép nélkülül az új törvénykezési eljárás nem szentesíthetetik, — míg végre minisztertertsaival az ülésben folytatott rövid értekezés után annak tárgyalását mára kérte halasztatni.

Délelőtt még nem történt iránta a minisztertanácsban megállapodás, — mondják, hogy Horváth Boldizsár tárczáját köti e §-hoz, azonban mi úgy hisszük, mikép a legrosszabb esetben sem fog egyéb bekövetkezni, mint az egész törvényjavaslatnak a jövő ülészakra leendő áttétele.

Lehet egyébiránt, hogy a mai esti ülésben — mely alatt mi levelünket írjuk — hozand a képviselőház e részben határozatot.

A Bobory által sürgetett incompatibilitási törvényjavaslat ma szőnyegre kerülván, szintén a jövő ülésre relegáltatott.

Az országgyűlést f. hó 10-dikén délelőtti 11 órakor, ő Felsége a király személyesen fogja be-zárni, a budai fejedelmi palotában.

Lapszemle.

A „Századunk“-ban Spelletich Bódog tollából folyt, a nemzetiségi kérdést illető következő érdekes cikkeket olvasunk:

„Román Sándor képviselő úr, a lapok szerint, a nemzetiségi vitában, — mintegy oda nyilatkozott: „hogy adassék meg azon szabadság, mely Amerikában van, és nem lesz többé nemzetiségi kérdés.“

En 15 éven át in praxi tanulmányoztam az amerikai viszonyokat, s így a magam tapasztalásából mondhatok egyet-mást.

Észak-Amerika népének túlyomó többsége, származásra nézve épp oly kevéssé az angol, mint itt a magyar. Valamint itt külön nemzetiségek lakják e hont, úgy ott a világ minden nemzetiségei képviselve vannak, a chinaiktól kezdve az eszkimókig. Még jelenleg is, mintegy három millió szílett német lakja Amerikát, családjaikat ide számítva és csaknem annyi írlandi.

E Babel tornyától szakadt népcsoport, egyenlő a törvény előtt, s egyenlő politikai jogokkal bír; épp úgy mint nálunk a magyar és cigány, szerb és örmény stb. És így Magyarország s Amerika között e részben különbség nem létezik. De igenis nagy különbség van az ugynevezett nemzetiségi jogokra nézve, melyeket Amerika nem ismer, de itt fennhangon követelhetnek. Tekintük tehát közelebből azon jogokat, melyekről Román Sándor úr azt mondja: „ha megadatnának nem lenne többé nemzetiségi kérdés.“

1. Minden közhatalóság hivatalos nyelve, kizárólag angol, — de azért:

2. Bármely nyelven szerkesztett folyamodvány elfogadtatik — ha ahoz angol fordítás van csatolva.

3. Érvényes bármely nyelven irt okirat, — ha az hiteles személy által angolra fordítatik.

4. Betáblázni csak oly okiratot lehet, mely angolul van fogalmazva.

5. A törvényhozási nyelv kizárólag angol az atlanti tengertől a csendes óceánig.

6. Ugy szinte a törvénykezési nyelv még azon kerületekben is, hol a túlyomó többség más nemzetiséghez tartozik.

7. Sőt maga az esküdtészeki eljárás is angol; — holott gyakran megessik, hogy oly helyütt, hol más nemzetiségek csoportosan élnek pl. a németek, a bíró, panaszoló, panaszolt és esküdték, mind németek. És mégis e Thüringiából vagy Schleswig-Holsteinből származott férfiú mihelyt magas állásra helyezett székét elfoglalja, feledve mindent, csak azt tudja, hogy Amerikában van, és amerikai polgár, s a kérdéseket honfitársaihoz a helyszínen feleleketett tolmács által intézi; a tanukat ily módon hallgatja ki, és kérdéseit az esküdtészeknek ily módon teszi fel.

Ez amerikai fogalom szerint a nemzetiségek egyenjogosítása, úgy a mint de facto létezik.

Ha ily amerikai szabadsággal külön ajku honfitársaink megelégszenek, úgy Román Sándor úrnak tökéletesen igaza volt, midőn mondá: „adjátok meg az amerikai szabadságot, és nem leend közöttünk többé nemzetiségi kérdés.“

Delegatiók.

A delegatiók megfeszített munkássága f. hó 4-én este 9 órakor ért véget, midőn is a magyar delegatio, mintán részéről az osztrák delegatio több túrlását elfogadta, végre oly izenetet kapott, hogy megállapodásai eloadattak. Az osztrák delegatióban az ugyan némi protestatio mellett történt; felhozván ugyanis a magyar részről küldött izenet elfogadása mellett a magyar törvényhozás nem szabazhatná meg a jövő évi budgetet, a tagok ezt belátták, de kijelenték, hogy ebből semmi követ kezdetés se vonassék. A közös budget áll e szerint a következő számokkal: Külügyminiszterium: 4,081,959 frt rendes és 101,481 rendkívüli kiadás. Pénzügyminiszterium: 1,788,215 frt rendes és 13,830 forint rendkívüli. Tengerészet: 7,461,132 frt rendes és 1,289,028 frt rendkívüli. Szárazföldi hadsereg: 69,774,692 forint rendes és 4,739,681 frt rendkívüli szükséglet.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése decz. 5-én.

A tegnapi ülés jegyzőkönyve hitelesítettván, elnök bemutat több kérvényt.

B. Nyáry Gyula felsőházi jegyző áthozza a nemzetiségi egyenjogúságról s az unió részletes keresztül viteléről szóló, a felsőház által elfogadott törvényjavaslatokat, melyek szentesítés alá fognak terjesztetni.

Deák Ferencz tekintve azon temérdek kérvényt, melyek bizottsághoz utasítottak, kérdi, nem lenne e jobb, ha a ház utasítaná a kérvénybizottságot, hogy tegye át a kérvényeket a miniszteriumhoz, mely aztán azokat, melyek úgy is oda átteendőknek vannak véleményezve, elintézi, a képviselőházat érdeklőket pedig a jövő országgyűlés elé terjeszti (Helyeslés.)

Elnök ezután kijelöli az esti ülés napi rendjét, ugymint: a tisztai vasutársulattal kötött szerződésről, a magyar vasúti kölesön hovaforrásáról s az 1869-ki budgetről szóló törvényjavaslatokat.

Napi renden van az új házszabályok tárgyalása.

Ezután Nyáry Gyula felsőházi jegyző áthozza a honvédelmi törvény módosításáról s a Budapestre vonatkozó kisajátításról szóló, a felsőház által elfogadott törvényjavaslatokat.

Gr. Andrássy Gyula miniszterelnök átadja az arad-temesvári vasutól, a gör. kath. püspökségnek becsikkelyezéséről s a népoktatásról szóló, ő Felsőház által szentesített törvényeket. Felolvastatván, kihirdették s aztán folytattatott a házszabályok tárgyalása.

Törvényhatósági élet.

Felső-Fehérmegye, nov. 16-án, 1868. (Folytatása és vége.)

3. Fog-e a főmértésü belügyminiszter urnak küldetésével által elérni szándékolt célja sikerülni? fog-e osztály részemül jutni azon lelkem hő vágyával ohajtott eredmény, miszerint rövid idő alatt a tisztelt bizottmány által elfogadtassam a béke olaját, e megye nyugalma visszatérésének jelvényét? Nem tudom, de azt remélni akarom, mert hiszem, hogy önök bölcsességükkel fogva meg fogják mérni a helyzetet s nem hunyják be szemüket az előttünk történő események előtt és hasonlólag önök megfontoladják, hogy hazánk viszonyai a visszavonásra soha kevésbé alkalmasok, mint most, nem voltak.

Avagy hiheti-e valaki, hogy azon helyzetben van nemzetünk, midőn erőnk az egymás elleni meddő küzdelemre fecsérelhetjük, és van-e ki ne tudná, hogy azon erő, mely az egymás elleni szenvedélyes harcban egymást fölemészti egyesítve és a közjóra annyi lelkesedéssel — mint itt szenvedélyességgel — irányozva hazánk javára dicső eredményeket biztosítani képes lenne?!

Vajjon, ha a haza hő fiainak tehetsége, ha az alkotmány bátyáinak méltán nevezett megyék ereje az egymás elleni küzdelemre vesztegetik, hol

fogja a netalán segítségre szoruló haza az erőt a gyámolítást keresni?!

Valóban féltünk kell, tiszt. bizottmány, hogy míg itt testvér testvér ellen, honfi honfi ellen küzd szenvedélyes harcot, s küzdelme zarában nem figyelt a szövetségben történő dolgokra; találatni fog nem egy, ki a családi viszályt saját hasznára fordítani tudja; találatni fog, ki a megyéknek bajdani erős, e megtérhetlen büszke falain, melyeken az egyenlenség fegyverei immár rést lőttek, magának útát tör, hogy a testvéri egyenlenség és versengés zaja alatt nemzetiségünk, szabadságunk kincsét eladja megrabolja.

Mindezt önök bizonyára meg fogják gondolni, s ezek megfontolásával feltaláladják azon közvetítő útát, mely a vármegye egyetértésének visszaszerzéséhez vezet, s állandóul biztosítja egy megye bizottmányi-gyűlésének, mint tisztsége testületének tekintélyét.

És ha e reményben csalatkozom, ha meg kellene történni annak, hogy a tisztelt bizottmány kéréselhetlen ítéletet mondjon a szönyegen levő tárgyan, akkor is engedje meg, hinem, hogy tanácskozásában komoly és higgadt, ítéletében igazságos leend.

Magam részéről kinyilatkoztatom, miszerint én, midőn e rám nézve megbecsült megbízást elfogadtam, a rám ruházott kötelesség mély érzetével tettem azt, s azon erős elhatározással léptem e terembe, miszerint én az igazságot bármely oldalon találjam, azt itt a pártok érdekeinek alárendelni segíteni nem fogom, s biztosítom a t. bizottmányt, miként a tanácskozás vezetése alatt egyedül az igazság diadalra juttatása s a valódi többség akaratainak érvényre emelése, lesz a mindig szemem előtt lebegő tévesztetlen cél!*

Végeztével az ügy eldöntésére bizonyára nagy befolyást gyakorolt beszédnek, s megszűnővén a bizalom nyomán keletkezett lelkes „éljen“ zés, a belügyminiszterium rendelete folytán keresztülvitt vizsgálati iratok a bizottmány színe előtt felolvastattak, mi e hó 12-én befejeztetett. Azonban míg a hozandó határozatra kellő részletes tárgyalás, kitűnő tapintattal vezetve, mérséklettel folyt Kőn-zei Károly fölébevezését, melynek nyomán ügye újabb tárgyalásra elrendeltetett, visszavette, s az ügy megszüntetését kérte.

Mire igazgató főbíró mlgs gróf Haller Ferencz úr egy mlgs gróf Haller József úr által vezetett küldöttség részéről felkérte, szokott engedelmességénél fogva az ügy békés elintézésébe beleegyezett s a további tárgyalás csakhamar megszüntetett.

Az ohajta várt örömdetes eredmény el lévén érve, kormánybiztos úr ő mlga következő be-
záró beszéddel adá át és vissza igazgató-főbíró m. gr. Haller Ferencz úrnak az elnöki székét.

„Tek. képviselő bizottmány! Végéhez jutott azon nagybecsült megbízás, melyben belügyminiszter úr ő mlga elhatározása nyomán a kir. főkományság által részeltetett szerencsés valék.

Ha aggodalommal léptem F.-Fehérmegye határára, ólom nehézséggel fektetvén lelkemen azon kétség, vajjon nem fog-e hajótörést szenvedni re-

szentények, akár mint átkeresztények vagy szombatosok, néhány családnak kivételével, tömegesen ámentek a zsidó egyház ölébe, és oda őket, legálabb ugylátszik, át is vennék. Törvényesen történt e az egész eljárás, vagy nem, annak vitatása most nem ide tartozik. Lásuk már a szombatosoknak az egész község népességéhez való számá-
nyát:

Bözdő Ujfalu községében a római katolikusoknál az összes lélekszám . . .	227.
a reformátusoknál . . .	143;
az unitáriusoknál . . .	136;
a g.-katolikusoknál . . .	190;
Összesen: . . .	686.

Továbbá a r. katolikusoknál szombatos volt 13 családban . . .	60 lélek;
a reformátusoknál 17 családban . . .	67 „
az unitáriusoknál 10 családban . . .	49 „
a g.-katolikusoknál nem volt;	
Összesen 40 családban 176 lélek.	

A mi már a különböző hitfelekezeteknél a körülmetélkedett szombatos-családok számát illeti, ennek bizonyos tudomására azért nem lehetett még eddig jutni, mivel ők setét éjszakákon egy erdő-szentgyörgyi ugynevezett satter által oly titkoszer-
ten vizsik véghez, hogy ezt a község más hit-
tagjai csak is a szenvedő kinos jajaiból — vagy is a körülmetéltek több napi ágyban fekvő beteg-
séigéből veszik észre; mindazáltal a minek tudom-
ására lehetett jutni, a különböző hitfelekeze-
teknél következő arányban áll: miszerint

a reformátusoktól gyaníthatólag minden szombatos családfő elszakadt, mit abból is kö-
vetkeztethet, hogy a mikor közelebből a ref.
pap hozzájuk ment, nem fogadták el, és az isteni
tisztelőre be sem bocsátották.

A katolikusoktól a plébános nyilatko-
zata szerint mintegy öt családfő próbálta a jelen-
tést, de a plébános, — meggyőződve lévén arról,
hogy magukat körülmetéltették, — el nem fogadta.

Az unitáriusoktól elszakadt e pillana-
tig három családfő, névszerint Kovács Elek, Ács

ménym e megye vérző sebtét begyógyulva láthatni,
ugy ma megnyugvással távozom e szép megye föl-
déről, melyen immár az egymás ellen hónapokig
fenyegetőleg emelt kezeket egymást barátságosan
szorítani s a pártküldelem alatt egymástól elhúlt
szíveket, a kiengesztelődés melegtől hevültn láttam.

Nem távoztam azonban a nélkül, hogy a
tek. bizottmány érdemes tagjainak — öt napi el-
nökösködésem terheinek megkönnyítéseért — a ta-
nácskozás alatt tanúsított böles magukartatásáért, s
személyem iránt a vitatkozások legnagyobb hevé-
ben is, általam méltó hálával fölismer, lovagias
figyelmökre, őszinte elismerésemet kifejezem.

Mint idegen jöttem a tek. bizottmány körébe,
de a t. bizottmányi tegnap délután a rendes elnök-
ség alatt hozott s ma egy díszes küldöttség által
velem közölt határozata nyomán ezen nemes vár-
megye tiszt. főjegyzőjévé választatván, önök becses
köréből már nem mint idegen többé, hanem e ne-
mes megye bizottmányának tagja s egyik hő nap-
számosa fogok távozni, magammal vivén azon soha
meg nem tagadandó szent fogadást, hogy e megye
sorsát magaménak is tekinteni s annak javát, te-
hetségem szerint, előmozdítani állandóul töreked-
ndem.

És most míg gróf, igazgató főbíró úr! viz-
szaadom azon székét, melyet ezelőtt öt nappal a
kormány intézkedése folytán egy rövid időre ne-
kem átengedni méltóztalt.

Ugy hiszem, mlgs gróf úr, hogy e szék most
sokkal erősebb, mint öt nap előtt, mert e szék
ma Felső-Fehérmegye egyesült értelmi ereje tá-
mogatja.

Ohajtom, hogy mlgd, ki ez erők egyesíté-
sére tegnap oly nemes engesztelődéssel közremű-
ködött, ez erőre támaszkodva s emez erők támo-
gatása által segítettve ismert hazafi buzgalomával s
fáradhatatlan munkásságával legrövidebb időn után-
pótolhassa azon hiányokat, melyeket az egymással
küzdő tagok erejének zsibbadása alatt e nemes
vármegye közügyeinek szenvednie kellett.*

Szünni nem akaró éljenek közt foglalja vissza
köztestületben álló igazgató főbírák, az elnöki
székét, s miután a bizottmány főkirálybíró s kom-
mánybiztos mlgs. Mikó Mihály urat tippintatos
eljárása s az ügyelintézés körül szerzett ki való
érdeme elismerésére — jelűl tiszteletbeli főjegyzőjé-
nek kiküldte, következett a rendes ügymenet;
a kormány rendeletek felolvasása, a törvényszéket
megvizsgáló albizottság, kielégítő s elismerő elő-
adása sat., melyeknek általánosan ismert tartalmok-
nál fogva részletes közlésébe nem is bocsátkozom
a csupán azon megjegyzésre szorítkozom, hogy a
bizottmányi tagok s az élesen szemben állt pártok
e hó 14-én teljesen megnyugtató s kibékítő hagyták
el a tanácskozás helyszínét, minek folytán már
most bátran elmondhatják, hogy megyénk szebb
jövőnek néz elébe.
Édesdi.

Ipar és keresk. kamarák.

Mult számunkban röviden említők a keresk.
kamrára vonatkozó miniszteri rendeletet, s azt,
hogy a Királyhágon innen ily kamrák Kolozsvárról

József és Kovács Sámuel; megjegyzendő lévén,
hogy ezeknek nejeik és 18 évet meghaladtú fiu
és leány gyermekeik még eddig a szabályszerű
átállást meg nem tették és mégis a családapá után
magukat átalítottaknak hiszik.

A mi továbbá ezekkel szemben a papok el-
járását illeti: a katolikusoknál az illető plébános
egy esperesi megbízottal együtt, azokat, kik még
nem körülmetéltettek, maguk eleibe idéztették s
velők szemben minden lehetőt elkövettek a meg-
térítésre, de nem sikerült. A reformátusok, bizonyos
tudomásom szerint, e tekintetben még eddig egyet-
len lépést sem tettek. Az unitáriusok biztosan előbb
a templomi isteni tisztelőten lelkes felszólalásban,
azután pedig a közgyűlésben minden illót és meg-
engedhetőt elkövette karra, hogy azokat, a kik még
körülmetélve nincsenek, megtarthassák, sőt a hoz-
zájuk tartozó szombatos családfők közül 5 család-
apát — kiket megtalálhattak — maguk eleibe bivat-
ták, s komolyan kérdést tettek hozzájuk, hogy je-
lenleg velők vannak-e vagy elszakadtak? és mind-
nyájan egyhangon, de külön-külön kézbeadás sze-
rint is azt nyilatkoztatták, hogy az unitáriusokkal
vannak, sőt fogadták is, hogy ezután is velők meg-
maradnak.

A mi a szombatosok jelenkorbeli mozgalmai-
nak indokait illeti, arra nézve a következő észre-
vételeink vannak nekünk itt a közelben szemlélők-
nek: Első és főindoknak tartjuk a zsidók emanci-
pációját, mely polgári és politikai tekintetben meg-
történvén, itt az a vélemény terjedt el, hogy a
vallási jogegyenlőségük s viszonyosság, mely min-
den keresztény felekezetek között törvényesen lé-
tezik már, a zsidókkal szemben is érvényben van,
ennél fogva a szombatosok, kik lélek szerint egy is
mindig vonzódtak a judaizmushoz, most, miután
a kormány — mint azt nekik az irásokból okos em-
berek magyarázták, — a zsidó vallást is bevett val-
lásnak nyilatkoztatta; nem tartózkodtak nyilván-
osan és formaliter is átállni erre a vallásra, annál-
inkább, mert mint szombatosok nyilvános vallás-
gyakorolhatási joggal nem bírnak. Második indok-
nak tartjuk a pénzt, a mivel őket általános hiede-
lem szerint némelyek megvesztegetni törekedtek,

és Brassóban állítatnak fel. Jelenleg közülük e
rendeletnek a Királyhágon inneni részt illető követ-
kező pontjait:

A kamrai kúrtagok választása végeit a kö-
vetkező külső alkerületek lesznek:

1) A kolozsvári kamara kerületében 11
alkerület, ugymint: a) Kolozsmegye. Főhelye Bán-
fi-Hunyad. b) Tordamegye alsó kerülete. Főhelye
Torda. c) Tordamegye felső kerülete Főhelye
Szászrégen. d) Dobokamegye és Szamos-Ujvár sz.
kir. város. Főhelye Szamos-Ujvár. e) Belső-Szol-
nokvármegye és Kővárvidéke. Főhelye Deéz. f)
Küküllőmegye. Főhelye Dicső-Szent-Márton. g)
Alsó-Fehérmegye alsó- és felső-zalathnai és felső
igeni járásai. Főhelye Abrudbánya. h) Alsó-Fehér-
megye alvinczi, alsó-igeni, károlyfehérvári, kis
enyedi s pókafalvi járásai és Károlyfehérvár sz.
kir. város. Főhelye Károlyfehérvár. i) Alsó-Fehér-
megye esombordi, szent-benedeki, maros-ujvári, ba-
lázsfalvi és nagy-enyedi járásai és Aranyosszék.
Főhelye Nagy-Enyed. k) Marossszék és Marosvá-
sárhely sz. kir. város. Főhelye Marosvásárhely. l)
Beszterez- és Naszód-vidékek. Főhelye Beszter-
cze. 2) A brassói kamara kerületében 10 alke-
rület, ugymint: a) Szeben és Ujgyház szász szé-
kek. Főhely Szeben. b) Szászváros, Szászsebes és
Szerdahely szász székek. Főhely Szászsebes. c)
Medgyes és Nagy-Sink szász székek. Főhely Med-
gyes. d) Segesvár és Kőhalom szász székek. Fő-
hely Segesvár. e) Brassó vidéke választási hely
Hosszufalu. f) Csíkszék. Főhely Gyergyó-Szent-
Miklós. g) Háromszék, Főhely Seps-Szent-György.
h) Udvarhelyszék. Főhely Udvarhely. i) Felső-
Fehérmegye, Erzsébetváros sz. kir. várossal, mint
főhelylyel. k) Fogaras vidéke. Főhely Fogaras.

Az alkerületek iparosai és kereskedői
által a fent kijelölt főhelyeken megválasztandó ka-
marai kúrtagok száma, mely a beltagok számával
egyenlő, az egyes alkerületekre következőleg osz-
tatik fel:

Választhatnak pedig:

1) A kolozsvári kamara alkerületeiben: B. Hu-
nyadon az iparosok 1, a kereskedők 1 kúrtag.
Tordán az iparosok 1, a kereskedők 1
kúrtagot. Szászrégenben az iparosok 2, a kereske-
dők 2 kúrtagot. Szamosujvárt az iparosok 1, a
kereskedők 2 kúrtagot. Deézsen az iparosok 2, a
kereskedők 1 kúrtagot. Dicső-Szent-Mártonban az
iparosok 1, a kereskedők 1 kúrtagot. Abrudbányán
az iparosok 2, a kereskedők 1 kúrtagot. Károly-
fehérvárott az iparosok 2, a kereskedők 1 kúrtag-
ot. Nagy-Enyeden az iparosok 1, a kereskedők
2 kúrtagot. Marosvásárhelyen az iparosok 2, a ke-
reskedők 2 kúrtagot. Beszterczén az iparosok 1, a
kereskedők 2 kúrtagot.

2) A brassói kamara alkerületeiben. Nagy-
Szebenben az iparosok 3, a kereskedők 2 kúrtag-
ot. Szász-Sebesen az iparosok 2, a kereskedők
2 kúrtagot. Szász-Sebesen az iparosok 2, a kereske-
dők 2 kúrtagot. Medgyesen az iparosok 2, a ke-
reskedők 1 kúrtagot. Segesvárt az iparosok 2, a
kereskedők 1 kúrtagot. Hosszufaluban az iparosok
1, a kereskedők 1 kúrtagot. Gyergyó-Szent-Mikló-
son az iparosok 1, a kereskedők 2 kúrtagot. Sep-

de ezt oly titkosan kezelték, hogy erről bizonyos
tudomása senkinek sem lön, hanem csak erős gya-
nitása. Harmadik és talán legfőbb indoknak azt
tartjuk, hogy van a községben egy Wolffinger
Sámuel nevű bujdokló zsidó, ki házasság által ma-
gát egyik szombatos családdhoz fűzte, bizonyos tu-
domás szerint ez a legfőbb tértől, ki azzal ámitja
a babonában nevelkedett szombatosokat, hogy mihelyt
magokat körülmetéltetik, legott el vannak jegyezve
a paradicsom — mennyország számára, sőt a mint
fennebb is említve volt, van Erdőszentgyörgyön
egy ugynevezett satter (schachter), ki az előbb irt
zsidóknak közreműködésével éjjelenként fel fel me-
gyen Ujfaluba, s a már előre fanatizált családapa-
kat arra kényszeríti, hogy még a kiskorú gyerme-
keket is erőszakosan lefogva mint valami állatká-
kat castrálja, szóval, a legbotrányosabb és erőszá-
kosabb módon folytatja e gonosz, közegészségi te-
kintetben is rosszalandó munkáját; de ezen ember-
nek nevét, minden tudakozódások után is, ki nem
tudhattuk; az első, ugymint Wolffinger Sámuel,
mint a ki Udvarhelyszékhez tartozik, nov. 28 ról
fel van jelentve a főkirálybíróhoz.

A fennebbiekben tehát önkényt következik,
hogy nagyon téves azon hírlapi közlés, mintha az
egész község hajlanék a judaizmusra, s üdvét ta-
lálná abban a kinszenvedés operatívában, sőt a
helyszínen szerzett bizonyos tapasztalataink szerint
a községnek tiszta keresztényi tagjai — nagy szá-
malommal kísérik a tévelygőket, undorral fordulnak
el tőlük, de sőt példás bosszantással is fenyegetik
őket, mint a székelly névnek megbélyegződött. Az,
hogy nagy szákkal kezdenek többen a szombato-
sak közül eresztieni, hogy zsidós képet válsanak,
s egy-kettő még vékony pantallont és kabátot is ölt
a jó meleg vastag harisznya és bunda helyett —
még megjárná; csak amaz aethetikaian s hozzá
még ezel nélkül kinzó ceremóniától tartóztatnak meg
magokat a jámbor atyafiak, a melynek üdvesség-
gét jutalmazó bűvös erejét csak a vastag babona
hitetheti el velők. Ha valami, ez valóban mato-
rialismus. Egy vasárnapos.

TÁRCZA.

Szombatos historia.

(Bözdő, nov. 29. 1868.)

A közelebbi napokban sok hírlapi mondára
szófia beszédre méltótt szombatos ügybe engedje
meg t. szerkesztő úr egy kissé szakavatottabban
beleszólanom, mint a ki a helyszin Bözdő Ujfalu
közleében lakom, s történetesen a közelebbi egy-
házi látogatások alkalmával szerencsés voltam ma-
gam is legalább félhivatalos alakban az egész bi-
vatalosok mellett önkénteskedni. A dologra tehát.
Csend, figyelem!

Bözdő Ujfaluban, e kereszturi füszei
községben, köztudat szerint már csaknem három-
század óta, szinleg a keresztényekhez lapulva —
inkább lapulni kényszerítve — vannak szom-
batosok, azaz oly hívők, a kik, mint a
biblia bensejét rágók azt hitték, hogy Krisztus
ünnepléses betűkkel vagy nyilatkozattal, nem tö-
rölte el a mózesi törvényt, azért a mit csak lehet
abból pontosan meg kell tartani, ilyenek már: a
mózesi vallás keservesen kinzó és metsző sacra-
mentuma: a körülmetélkedés, — a szombat meg-
télése a vasárnap helyett, — az ételek megválasz-
tása stb. Már országos törvényeink szerint ugy
mint szombatosok nem létezhetvén, qua tales nyil-
vános istenitiszteletet nem gyakorolhatván, mihelyt
a legújabb időben hallák a zsidóknak törvényesen
megadott polgári és politikai szabadságot, észlelek
mozgalmakat, arra a gondolatra jöttem, hogy sem-
mi sem okosabb, sem tanácsosabb rájuk nézve,
mint addig is, míg a legáltalánosabb kiterjedésben
léteztülne a „szabad egyház szabad államban“ —
elvnek szép elmélete, nem fog ártani nekik az ed-
dig is kegyeletes szemmel tekintett zsidó népnek
mint Isten választott és népének egyházába átlépni,
a mit nagyrészt végre is hajtottak, még pedig
nem sokat késve; mert köztudat szerint oly bűvös
erő is működött itten közre, a minek gyenge em-
beri szívek és kezek nem képesek soká ellentállani.
Igaz hát, hogy a szombatosok, akár egy mint ke-

si-Szent-Györgyön az iparosok 2, a kereskedők 2 kültagot. Udvarhelyen az iparosok 1, a kereskedők 2 kültagot. Erzsébetvároson az iparosok 1, a kereskedők 1 kültagot. Fogarason az iparosok 1, a kereskedők 2 kültagot.

NAPI HIREK.

— A városi képviselők tegnapi gyűlésében felolvasott a m. történelmi társulat átirata, melyben felkéri a képviselőket, hogy a hid- és magyarkapukat, valamint a Bethlen-bástyát, mint becses régiségeket, ne rongosítsa le. A történelmi társulat kolozsvári bizottsága által e tárgyban kinevezett albizottságba a városi képviselőt is nevezett tagokat, hogy e tárgyban véleményét adjanak. A városi erdőszi állomásra csőd hirdették, s a mérnöki állomásra a csőd megújították.

— A tordamegyei „jobboldali körnek” folyó év és hó 18-án d. e. 9 órakor Tordán a kaszinó helyiségeiben tartandó nagygyűlésére, valamint e gyűlést megelőzőleg ugyancsak f. hó 15-én d. e. 9 órakor a megjelölt helyiségben előleges értekezletre, a „kör” tagjai minél számosabban megjelenni felkértek. Előbbit megbeszélésből Tordán, 1868. decz. 8-án K. Nagy Imre, jegyző.

— Üstököszt láttak N-Szebenben e hó 7-én délnyugat felé.

— A kolozsvári polgári társalkodó folyó december hava 13-án, azaz vasárnap délután 3 órakor a társalkodó helyiségeiben tartandó közgyűlésére a t. tagok ezennel tisztelettel meghívottak. Kolozsvárt, decz. 8-án, 1868. Bíró János jegyző.

— A marosvásárhelyi kaszinó-egylet téli közgyűlése 1869. január 10-én d. u. 4 órakor az egyet helyiségében fog megtartatni. Az ig. választmány határozatából. M. Várhelyt, decz. 6-án, 1868. B. Apór Károly, elnök. Székely József, jegyző.

— A szász-régen vidéki kaszinó közgyűlésének tartására az alapszabályokban decz. 20-ika van kitűzve; mivel azonban jelenleg e határidő a tordamegyei bizottsági gyűléssel összeesik, ez okon a kaszinó-bizottság a közgyűlés tartására december 23-át tűzi ki, mire a részvényesek tisztelettel meghívottak. Szász István, egyetli jegyző. *)

— A patai ev. ref. hívek valódi jótékony szellemet bírnak odaváló öz. Boda Pálnéban, ki csak most újította meg a rozsa templomát, már is egy iskolaházat építtetett saját költségén. — Egy meglehetősen korlátozott anyagi viszonyok közt levő özvegyasszonytól oly szép tett, hogy följegyezni el nem mulasztathatók.

— Városunkban a napokban egy kereskedősegédet az utcán agyonlőtték. A tettes fogva van.

— Gyaluban e hó 5-én kéns volt, egy néhány gazdasági épület, bennük 7 marha égett el.

— Megjelent a „Századok” második évfolyamának IX. dík füzet. Tartalma: Beatrix Királyné, II. Endre hitvese, b. Nyáry Alberttől. A ráczok ellenforradalma 1703—1711. Hornyik Jánosról. Gróf Zrínyi Miklós emlékirata II. Rákóczy Györgyhez. 1653. Thaly Kálmántól. Könyvismereteket, bírálatok. Tárca.

— Megjelent az „Erdőszeti Lapok” XI. füzet (hetedik évfolyam). Tartalma: A fák felnyeléséről az erdőben. Áttekintése a tharandí akadémiáról, élettani és vegytani kísérleteinek. Seta a természetben. Debreczen város erdőinek rövid leírása. A május-juniusi fagyról. Az orsz. erdőszeti egyesület debreczeni közgyűlése. Légtűzneti észleletek Selmeczen 1868. máj.—aug. Különfélek.

— A rettegi tűzkárosultak fölégelésére Dézsén folyó évi okt. 20-án tartott hangverseny tiszta jövedelmeként 318 frt 91 kr o. é. és egy darab cs. kir. arany juttatott a hangversenyt rendező bizottság által kiosztás végett az alulírt megye tisztsége kezéhez. Ez összeghez a rendes belépt díjakon felül adományoztak: Torma Károly főispán úr 6 méltósága 30 frt, Voith Jakab 5 frt, Tatrosi Ferenc 1 frt, dr. Almai Ferenc 1 forint, Betegh Kelemen 4 frt, Torma István 4 frt, legifjabb gróf Teleki Domokos 3 frt, Boér Károly 2 frt, Somogyi Elek 2 frt, b. Huszár Miklós egy darab cs. kir. arannyal járult. Fogadják a hangversenyt rendezők és közreműködők, valamint a nagyleltű adakozók emberbaráti részvételük a tűz által sújtott szerencsétlenek nevében ezennel nyilvánított legmelegebb köszönetünket. Dézsén, nov. 25-én, 1868. Belső-Szolnokmegye tisztsége.

— Tiszaföldvári ref. lelkész neje mult hó végén a takaréktárhely körül sürgősen, a kippattant tűzszikráktól meggyújt szalmát lábával akarta eloltani, mire a láng ruhájába kapott. A lélek-jelenlétét vesztett nő futni kezdett, mi még jobban elősegítette a tüzet s míg az utcán a férj segélyért kiáltozott: a szerencsétlen asszony egészen lángba borult ruhájában kifutott az udvarra. A szomszédokból egy ember oda szaladt a kétségbeesett fájdalomkiáltására s a nőt köpenyébe takarva, felülte s a szobába vitte. Nevelte a látvány borzasztóságát a konyhából gomolygó füst, melynek láttára félreverték a harangokat. A tüzet elfojtották, de a szerencsétlen lelkészné kilencz óráig tartó kínlás után kimúlt.

— A „Transylvania” című bukaresti egyet elnöke, Papin Illariann, közzétette ezen egyet számadást. E szerint az egyet, mely alig egy év előtt alakult meg, 1260 tagot számlál s 153,000 piasternyi vagyonnal bír. Papin Illariann az egyet a románok s a trájani Dácia (Erdély) közti testvérülés kötelékének jelvénye gyanánt nevezi, s az egyet céljának azt állítja, hogy az a „központi Dácia”-beli románok műveltségét ne csak előmozdítsa, hanem a műveltségnek egyszersmind nemzeti, latin irányt adjon a góth és scythia irány helyett, melybe e népet a viszonyok kényszerítették.

— A közös hadügyminiszter egy rendelete a katonaságnál megszünteti a börtönt, mint fegyelmi büntetést.

— Az 1869 ki budget dolgában a pénzügyi bizottság által beadott jelentések megerősítik az előbbi tudósításokat. A rendes költségvetésben mutatkozott 4,500,000 frt deficit fedeztetik teljesen

az északi vaspálya elsőbbségi kötvényei és adó-hátralékok által; az extraordinarium 10,500,000 forintnyi deficitjét, miben a honvédség felszerelése 7 millióval szerepel, fedezik jelzálogilag biztosított követelések és díjak, a pénzügyminiszter felhatalmaztatik kamatozó pénzügyi utalványok kiadására, melyek aztán visszaváltatnak.

— A kereskedelmi miniszterium részéről az a kellemetlen érzést támasztó közlemény olvasható a hivatalos lapban. Az alföldön oly gyakran előfordult postarablások ugyanis arra kényszerítették a miniszteriumot, hogy a pénz és egyéb értékneműk postai szállítását a szeged szegvári, ugyancsak a kecskeméti-kalocsai vonalokon egyelőre megszüntesse. A megszüntetett posta forgalmi körbe eső ilyenműt küldemények Szegeden, illetőleg Kecskeméten vissza fognak tartatni s a címzettet értesítetni a végett, hogy az értékküldeményt maguk vegyék át. A közönséges levél és újságposta azonban továbbra is rendesen fog közlekedni e vonalokon.

— Hazánk területét ismét egy egyszerű vállalkozásnak szolgáland színhelyt. Tizenkét bécsi nagy bankcég, két pesti bankház, továbbá a nagy-súranyi cukorgyár birtokosai Gerson és Lipp mann consortiumot alakítottak 3, eshetőleg 6 millió forintnyi tőkével, melynek célja főként Magyarország területén nagyobb számú cukorgyárakat felállítani. A tőke fedezve levén, aláírásra semmi sem bocsátatik.

— A vielicskai sóbányákban újabb távirat szerint a veszély nagy, úgy, hogy katastrofa várható. A bányák felett épült helység lakossága távozásra hivatott fel, mintán a talaj beomlásától félnek.

— Megjelent és beküldetett „Emlékezőnk”, az unitáriusok Tordán tartott három százados ünnepére Murányi Farkas Sándor által írt s ugyanakkor elszavalt költemény. Még egyszer elismerőleg említők volt fel, s most csak ismételt-hetjük.

— A baloldalt különféle árnyalataira így osztja fel az „E. L.” Legszélsőül áll, kétségkívül Madarász ur, az „óh nép” apostola, kit mára „Magyar Újság” is repudiál s vele közösségben lenni nem akar. Következik a „Magyar Újság” pártja, mely a szerkesztőből, Simonyi Ernőből, a főmunkatársból, Szilágyi Virgíliából és azon öt nagyérdemű hazafiból áll, kiknek nevei, mint felügyelő bizottság, biggyesznek a lap homlokán. Ezután jö a „Nép Zászló”-ja, újabb kiadásában, élén A. L. Dor Imrével és Vajda Jánossal, kik, hir szerint, abban fáradoznak, hogy a baloldalt összes árnyalatait egyesítsék vagy leg alább közvetítsék; s e célból egy lépéssel közeledtek a balközép felé s ugyanannyival távolodtak a szélsőbalról, melynek az előtt szíve közepében foglaltak helyet. Negyedik a „Hon”-i árnyalat; de melyben sokkal kevésbé éles telescop pal is, mint a nap tányérán a foltokat s Jupiteret is szűrke csikokat, fel lehet fedezni azon két ismét élesen ellátó árnyalatot, melyek egyikét Csernátóny és a skorpió, másikat Jókai képviselik. Ötödik a Tisza Gyözy pártárnyalat, a tulajdonképi balközép a „Hazánk” pártja; de aligha eszünkbe, ha e párt tagjai közt is látunk néhányat, kik legalább oly közel állanak a Deák-párthoz, vagy még közelebb, mint például a baloldalt ellátó árnyalataihoz. Hova ilyeszkik be még a 6-dik nevezetes csoportoztatás, a nemzetiségekét? Miletich, Dobránszky, Hodossin, Borlea, Babes, a Moesonyiak, Tinku — mind a baloldalon ülnek, az ellenzék tevékeny tagjai, szavazáskor kiegyesítői; de az említett öt fő s nem tudom hány árnyalat közül egyik sem fogadja magának, s csak nem rég még a „Magyar Újság” is jónak látta tiltakozni minden abból vonható következtetés ellen, hogy a Moesonyi Sándor beszédét mellékletül vitte szét előfizetőinek!

— A kolozsvári takarékpénztár üzlet-forgalma 1868. november.

Bevétel:

Pénztári készlet	47613 frt 49 kr.
Betételek 126 főtől	15558 frt 54 kr.
Kamat	1011 frt 71 kr.
Dij	106 frt 26 kr.
	64290 frt — kr.

Kiadás:

1. Váltókra	20620 frt — kr.
2. Előlegekre	370 frt — kr.
3. Pénzüntézeteknél elhely.	5000 frt — kr.
4. Tiszti fizetések	125 frt 66 kr.
	26115 frt 66 kr.

Pénztári maradvány nov. hó végével	38174 frt 34 kr.
Összesen:	64290 frt — kr.

Kimutatás

a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról november havában 1868.

Bevételek:

Pénztármaradék a m. hóról	105,893 frt 45 kr.
Havi, rendes és rendkívüli betételek	94,444 „ — „
Könyvdíjakban 67 új tagtól	67 „ 20 „
Kamat, provisio és váltódij	7,012 „ 62 „
Bélyegdíjakban	382 „ 75 „
980 tag által visszafizetett kölcsön	404,950 „ — „
A bevételek összege	612,750 „ 2 „

Kiadások:

980 tagnak kölcsön	391,050 frt 10 kr.
Tisztségviselői fizetése	307 „ 33 „
Irodai kellekek	91 „ 84 „
Bélyegre	350 „ — „
Kamat	441 „ 58 „
Tőke-visszafizetés	107,984 „ 88 „
Kisdedovodának	16 „ 67 „
Pénztármaradék	112,507 „ 62 „
	612,750 „ 2 „

Kolozsvárt, november hó 30. 1868.
Taufner Ferenc, Gelch János, Wagner Frigyes, igazgató. könyvvizető. pénztárnok.

— Nyilatkozat. Szükségesnek tartom nyilvánítni, hogy a „K. Közöny” folyó évi 133-dik számában a „Napihírek” rovatában vízöntő jegy alatt megjelent közleményt nem én írtam. Dézs, december 4-én, 1868. Pataki Ferenc, Belső-Szolnokmegye tiszteletbeli főjegyzője.

A közönség köréből.

Nyilatkozat. Hat hétig tartott geológiai körutamból csak most érkezvén vissza, ismerőseim egy a „K. Közöny” nov. 26-diki számában megjelent állítólagos helyreigazításra figyelmeztettek.

Ilyesmi történt már a „K. Közöny” 81-dik számában, hol Hermann Ottó kétségbe akarja vonni santorini s hellgolándi utazásait.

Habár utazásaimról számolni senkinek másnak nem tartozom, mint annak vagy azoknak, kik tett útaimnak közvetlen előmozdítói voltak, mégis most kivételesen, koránt sem magam igazolása végett, hanem csakis az olvasó közönség iránti tiszteletből sorolom elő a tényállást.

Tekintetes Papp Miklós úr az 1866-dik év nyarán elindulásom előtti napon, ha jól emlékezem a sétatéri tó partján karon fogva barátságosan kérdezte: Hová utazom az idén? Nagyon röviden elbeszéltem, koránt sem kérve, hogy azt hirlapilag közzé tegye. Valamint soha egy utazási leírást sem tettem nevem alatt közzé, egy általában véve az irodalom és magán-adakozások terén soha sem figuráltam nevemet, s ha ez olykor mégis kitétetett, bizonyára akaratom ellen történt.

Másnap elindultam, soha sem látva és olvasva a hirlapi jelentést. Elég tévesen volt Papp Miklós úrtól a svájcezi kormány értve; mert ez tudtommal soha sem rendezett a maga erején kutató expedíciót, hanem tették és teszik azt a francia tudományos intézetek és egyetlek, például: a Jardin des Plantes; a Société d'Encouragement stb., melyekhez a svájceziak is küldenek néha, de csak néha 1—2 egyént.

Mint hogy az (O) jegy alatti vádló a „K. Közöny”-ben a levél íróról csak annyit említ, hogy Escher, nem vagyok bizonyos való-e a levél vagy költött? Ha való, akkor talán zürichi tanár Am: Escher von der Lindt-től származhatik. Jól ismerem a tudós professor urat, de már koránál s alkatánál fogva sem vállalkoznék egy vizsontagság teljes hosszu tengeri útra. Soha sem utaztam ezen Lindt-i Escherrel, hanem igen az elzászi Jean d'Escher-vel.

Valamint közelebből Párizs, úgy akkor Mehádia volt a gyűlés. Mindenki emlékezhetik, hogy éppen azon nyáron történt a közigazgatási csata. Az alduna el lón zárva s a Terrible nevű gőzös a fekete tengerrel Velence elébe rendeltetett. Négy hétig várakoztam Mehádián.

A zárlat híre Dufouron kívül egyik sem jelent meg. A tervezett vállalat tökéletesen megírsult. Azonban ketten mégis elindultunk Orsováról egy francia szállító gőzösön, mely a közlekedést Belgrád és Szulina között fentartja. Jól emlékezhetek erre dr. Adler fürdő-orvos és Reményi Ede művész hazánkja, kik akkor hasonlólag ott voltak.

Santorinból 3 erdélyi ismerősemnek írtam levelet. Egyik nem kapta, kettő igen. Ezek mltos Kosma István úr neje Kolozsvárt és Csató János úr Konczán. Továbbá a Santorinban gyjtött vulkáni közetek néhány példánya be lön általam mutatva a magyar orvosok és természet vizsgálók rimaszombati gyűlésének egyik geológiai szakosztályában, melyben az elnök Volny József, a titkárok pedig Bernáth József és Szekes Tamás urak voltak. Ugyanakkor a santorini rohamközeteknek az erdélyi kénes közetekkel összehasonlítása alkalmával tett észrevételeimet bányatanácsos és selmezi tanár Petkó János úr néhány megjegyzéssel kísérté.

Végre a „K. Közöny” feljebb idézett 81-dik számában azt írja még Hermann Ottó, hogy Helgolándi idom Graefenbergben tölt el. En Helgolándon 1865-ben, Graefenbergben pedig 1863-ban voltam. Ezt jól tudják Csató János és Korodi Sámuel urak, kikkel többször leveleztem ez idő alatt.

Egyébiránt Európának alig van egy pár zuga, hol egyszer vagy máskor legalább egy-két magyar emberrel ne találkoztam volna. Bizony ezek összege felmegy egy pár százra, de azért egyiknek sem lett volna joga személyemet számadásra vonni, hogy hol, mikor jártam.

Melyik magános ember követelhetné például most, hogy Torozkó vidékére lett küldetésemért nekie számoljak? Bizonyára senki; mert számolni csak oda fogok, honnan a kiküldetés történt.

Mind ezekből láthatja a tisztelt közönség, hogy (O) úr gyanúsításai csalatkozó alapra fektetvék. Ezért jobban tenné (O) úr, ha dolgai után látna, s ne támadna meg mindenkit minden ok nélkül. Például a hogy ezt közelebből a „Magyar Polgár”-ban miniszteriumunkkal is tevő.

Pávai Elek.

KÜLFÖLD.

Pétervárott nagyon feltűnőnek találják, hogy miután Franciaország azon segélyösszegeknek a budgetből leendő kifizetésére határozta magát, melyekben eddig a lengyel emigrációt része-

síté, most a lengyel lapokban váratlanul azon bir merül fel, hogy a francia kormány közhasznu intézetnek ismervén a lengyel emigransok számára Toulouseban Zabielski lengyel vezetése alatt felállított hadi-iskolát, annak fentartására rendes összeget utalványozott az állampénztárból. A lengyel intézet iránt tanúsított bőkezűség a jelen körülmények között nagy megütközést szült.

Mint az „Ung. Ll.” Bécsből folyó hó 5-ről távirják, Törökországnak Görögországgal való szakítása azon okból következett be, mivel a görög kormány kereken visszautasítá a porta előterjesztéseit, az athenai cabinet magatartására vonatkozólag a candiai felkeléssel szemben. Azonban a nyugati hatalmak már felajánlák közbenjárásukat s a Görögországot védő hatalmak már megkezdék a diplomatai működést.

A francia fővárosban, mely egy idő óta békesnek mutatkozott, hétfőn ismét harcizás beszédek hallattak, névszerint a „Grand Hotel”-ben, hol Bourbaki tábornok a testőr-voltigeur tiszteknek 80 terített ebédet adott. Bourbaki a Poroszországgal háborúról beszélt és szavai lelkesedéssel fogadtattak. Az ebédhez csak tisztek hívtattak meg, mert a mit a tábornok mondott, az önként érthetőleg nem a nyilvánosság elé való.

A romániai viszonyokról a „Prov. Corresp.” így nyilatkozik: „Az általános békes hangulat legközelebb újabb megerősítést nyert. Mig a politikai nyugtalanságnak minden egyéb ürtigye a legutóbbi hónapok folytában mindinkább elenyészett, a romániai viszonyok bizonyos oldalról folyvást fenyegetők gyanánt lőnek feltűntetve Kelet nyugalmára nézve. Ezen feltűntetéseknél ugyan félreismarhellen szándékos nagytitkosok léteztek; de mégis azok alkalmasak voltak a béke iránti bizalom folytonos csorbitására. Már Károly fejedelem jónak látta, az ottani népképviselőt megnyitásokor, mindezen híreket megelőzve, saját békes szándékai iránti határozott biztosítások által, miknek keresztlyvitelében az általa éppen most kinevezett miniszterek őt bizonyosan sikerrel fogják támogatni.”

A „Morning Post” Gladstone úr jövő cselekvési pályájára vonatkozólag következőleg szól: „Gladstone úr előtt most nyilvános kötelességek állanak, melyeket teljesítenie kell; egyszersmind pedig alkalom is nyílt előtte államférfiúi híret meg-alapítani. Mind a szél, mind az áramlat — a mint mondani szokás — most kedvezőbb rá nézve. A szabadelvű többség politikailag teljes függetlenségbe fogja őt helyezni. Ő nem lesz kénytelen mások által dictáltatni magának, s módja lesz cselekvéseiben saját egyenes ítéletét követni. Cselekvési szabadsága tökéletesen biztosítva lesz. Szabadon követheti kötelességétetle sugallatát. Nem vagyunk oly helyzetben, mintha az ország szava nem volna tisztán és világosan hallható, vagy mintha az ország izgatott vagy zavart állapotban volna. E felett azon feltételek, melyeket majd meg kell tartania, alkalmasint saját meggyőződésében állanak, és az ezekkel járó felelősségnek, noha nagy és elodázhatlan, de nem elviselhetlen súlyát könnyen és nyugodt lélekkel viselték el azon államférfiak, kik — a mit Gladstone urnak is kötelessége tenni — erőseknek érezték magukat Angolország ereje által. Száz szavazatból álló többséggel a háta megett, Gladstone urnak semmi legyőzhetlen akadály nem fog útjában állani, miszerint az új kormányrendszer biztos és gyümölcsöző foganatosítására cél-szerű rendszabályokat hozhasson, a mely kormányrendszer a szélesbírt alapon nem zárja ki a javíthatást. A mi a többi nehézségeket illeti, sem nem helyes, sem nem fér össze a nagylelkűséggel, azokból, a mik történtek, következtetést vonni azokra, a mik ezután történhetnek. Gladstone urnak, egy szabadelvű kormány élén, nem lesz egyéb tennivalója, mint az ország érdekétől és érzelététől kéri tanácsot, miszerint a benne vetett bizalmat igazolják.”

A „Moniteur” következő közlést hoz: „Mivel egy idő óta elterjedt hírek folytán azt lehetett hinni, hogy decz. 3-ra a Montmartre-tetőbe való gyűlésezési szándékok léteznek, a hatóságnak meg kelle tennie a szükséges intézkedéseket, a temetőbe vezető utakon a nyugalom s szabad közlekedés fentartása végett. Számos tömeg mutatkozott 2 órától fél 5 óráig a Boulevard Clichyn; a közlekedés egy perczig félbe volt szakaszva; de gyorsan ismét helyreállított. Néhány elfogatást kelle eszközölni, de a rend folyvást fentartott.”

December másodikán a napoleoni császárság születésnapja mégsem folyt le Párisban demonstráció nélkül. A montmartei temetőbe már korán reggel sok kíváncsi nép tödült ki és számuk 11 óra felé tetemesen növekedett. Semlegesen viselték magukat, a hatóság mindamellet kiírtatja a temetőt. Az illetők engedelmeskedtek, kivéve három egyént, a kik elfogattak. Ezután néhány ember a temető előtt gyűlt össze, de az eső csakhamar szétoszlatta őket. Délután 3 órakor ismét gyülekezni kezdtek, ám a rendőrség felhívására megint szétoszlottak; csak néhány makacsodó fogatott el. A belvárosban senkinek sem volt tudomása e jelenetről.

Mint a „Südd. Presse”-nek Sz. Pétervárról írják, az orosz hadügyminiszter, Milutin valószínűleg közölnyével a „Russ. Invalid”-dal egyidejűleg le fog a szüntéről lépni, és pedig azon ellenséges magatartás következtében, melyet az orosz hadsereg legmagasb állású tisztje, Bariatinszky

*) Tisztelettel kértetik a „M. Polgár” szerkesztőségét a sorok átvételére.

herceg tábornagy irányában elfoglalt, az újonnan behozott katonai reformok miatt. A tábornagy ugyanis azt írta a császárnak, hogy az ő, tábornagy megkérdőjelezése nélkül behozott reformokat a hadsereg romlása gyanánt kénytelen tekinteni, ez mostani szervezete mellett semmi hadjáratot sem bírni ki, s ő ezért már most, háború esetére, minden nagyobb vezérletről lemondani kénytelen. A császár erre vizsgálatot rendelt el; a hadügy-miniszter a közben benyújtá lemondását. Bariatinsky tábornagy jelenleg falusi magányában új szervezeti tervet dolgozik az orosz hadsereg részére.

Segédjével Fathejev (Thaddaeus) tábornok őrnagyot választá, a Kaukaszusból egy fiatal tisztet, ki egy idő előtt közzé tette az orosz hadsereg szervezése iránti nézeteit, melyek a módosított néphadrendszert bevezetésére utalnak. Valóban sajátos jelenség lenne, ha Oroszország, ezen par excellence katonai állam az európai nagy államok közt, legelőször fogadná el a hadseregszervezés alapjait a néphad-rendszert.

Legújabb.

Bécs, decz. 7. Ő Felsége Beust bárónak erdélyi jószágát adományozott. A honvédelmi törvény szentesítése alkalmából Ő Felsége hadparancsot intézett a hadsereghez, melyben emennek barátságos magatartást ajánl a szervezendő magyar honvédséggel szemben.

Az osztrák-magyar flotta megfelelő osztálya készen állásra utasított, hogy a legelső parancsra a görög vizekre indulhasson.

Konstantinápoly, decz. 6. A Porta Angolország, Ausztria, Magyarország és Franciaország által támogatva, ultimátumot intézett Görögországhoz, melyben a cretai önkéntesek toborzásának

megakadályozása, az „Enosis” gőzös járatainak megszüntetése, s végül a cretai menekültek hazájukba való visszazárlatásának megengedése követeltetik. A követelés nélküli megtagadása a Török- és Görögország közötti diplomáciai viszonyok rögtön felbontását, a Törökországban tartózkodó görög alattvalók kintassítása, s a török kikötők elzárása követelendi a görög hajók előtt.

Sz. Pétervár, decz. 6. A „Journ. de St. Petersburg” reméli, hogy úgy a görög, mint a török államférfiak bölcsességének sikerüljön fog a diplomáciai szakítás sajnós következményeit elbírítani.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

(Sz. 6147) 1868.

(431)

(2-3)

Hirdetmény.

Mező-Szombattelke községében az összes birtokosság arányosított, és az avval kapcsolatos három havi községi korezmajog 1868 december 21-én reggeli 9 órakor Mocson az alispáni irodában 4-negy egymásután következő évek arverezése útján haszonbérbe fog adni, a haszonbéri feltételek az árverezés napjáig is birtokos és megbízott Bocskor Lászlónál megtekinthetők.

Kolozsmegye tisztségétől Kolozsvárra december 6-án 1868,
Hoszu Teophil alispán
Csákány László aljegyző

634—1868.

(428)

(3-3)

Hirdetmény.

M.-Ludas községe vásárvámja jövő 1869-dik évi január 1-ső napján kezdődik, három egymás után következő évek arverése útján haszonbérbe adandó lévén, a ki-venni szándékozók e folyó **december hava 20-án reggeli 9 órakor M.-Ludason** a jegyző ur házában megjelenni kéretnek. Kiküldési ár 1000 egy ezer osztr. frt. Az árverezni szándékozók egy száztól bántapénzt letenni köteleztetnek. Egyéb feltételek a helybeli jegyző urnál bár mikor megtekinthetők.

M.-Bogáti sz. birói hivatalból, december 2 kán 1868. **Darkó Lajos,** sz. biró.

NEM HIVATALOS

(435)

(1-3)

Regale árverés.

Kolozsmegyében fekvő Budattelke helységben f. év **decz 30-án fog árvereztetni** az öszvesített korezmárlási jog 1869 február 1-től kezdve három évre.

(432)

(2-3)

A növegyet tárlata vasárnap f. hó 6-án este 7 órakor bezárattott; a sorshuzás f. hó 8-án délelőtt 10 órakor történik. A nyeremények kiadása azon nap délután 3 órakor kezdődik, s foly a tárlat helyiségében a városi redout teremben f. hó 9-én és 10-én délelőtt 9—1 óráig, délután 2—4. Kéretnek a nyert sorsjegyek tulajdonosai, hogy nyereményeiket a fenirt időben elvinni sziveskedjenek.

A rendező bizottmány

Elv: „FELÖTLŐ OLCSÓSÁG!”

Alólírott figyelmeztet azon nevezetes **tökéletességre**, a melyre **kézműáru-raktárát** legújabb időben emelte, s a t. cz. közönség becses tekintésére ajánlja gazdagon ellátott

Rövid- és díszáru-, porcelán-, köedény-, finom üveg- és mindenféle tükör-, végre fa- és vasbutor raktárát.

Teutsch J. B.

Szegesvártt.

(433)

(1—*)

(434)

(1—1)

Végképeni eladás.

Stritzky Antal divatszövet kereskedő üzlet-változtatás céljából férfi és női divatáru raktárát gyári áron alól szabad akaratból eladja, miről van szerencsése a t. cz. közönséget értesíteni.

(418)

(2-2)

Egy tapasztalt nős gazdatiszt, ki nagyobb udvaroknál több évekig szolgált, miről jó bizonyítványokkal bír, ajánlkozik gazdatisztnek; ha postaállomás is van a jószággal egybekötve, a postakezelést is érti és elvállalja, akár külön bármelyiket; és mostantól kezdve a jövő sz. Györgynapig bármikor az állomásba léphet. Mikről bővebb értesítést ad belsín-utca 133 szám alatt

Szenkovich Márton.

Mell-növény szelekték.

Ezen a legtisztább növény nedvből készült szelekték a legjobb sikerrel használatnak a **hurut, köhögés, rekedtség, nyálinger és torokszáradás** ellen; továbbá elősegíti a mell hátyáakra tapadt nyál eltávolítását és **minden nátha és mellbajokban enyhülést** okoznak.

FÖRAKTÁR: Soltz Rezső gyógyszerésznél Pozsonyban.

(424)

(2-3)

Kolozsvárra: kapható dr. HINTZ GYÖRGY gyógyszerésztárában.

Egy doboz ára 38 kr. o. ért.

Olcsóbb tüzelő, mint a fa!

Az égetni való olajpogácsa

mázsája 1 frt. 40 kr.

Hogy a t. közönség tapasztalat útján győződhesse meg e tüzelőszér olcsósága s előnye felett, **Csiki-Testvér** urak fűszerkereskedésében néhány mázsa mustrának áll rendelkezése alatt, melyből a fogyasztani akaróknak egy-egy adag próbául ingyen szolgáltat ki.

(414)

6-6

Jegyek előre válthatók Csiki-Testvér urak kereskedésében. A pogácsa kiadatik hallerkerti olajgyáramban.

Kiss Sándor.

(334)

^{10/12}

(8-12)

Selyem- és divatáru raktár

a z

OSZTRÁK KORONAHERCEGHEZ

Bécs a Bognergasse szegletén Bécs.

Következő cikkek tetemesen leszállított árban árultatnak.

SELYEM-KELMEKÉSEN:

Színes tafeta, egészen tiszta selyem, legújabb mustrák szerint, rőf számra 1 frt 40 krtól 2 frtig.

Ruha-, allasz-, egész selyem, minden színben,

rőfe 2 frt 10 kr.

Színes faille 2 frt 50 krtól kezdve.

„ grosgrains, rőf számra 2 frt 75 kr.

Egy tökéletes fekete selyem ruha,

kezesség mellett 18 frt — kr.

Egy lyoni foulard-ruha, legjobb

minőségű (10 rőf, ^{1/4} széles) 12 frt — kr.

Legújabb gyapjú-szővetek nagyszerű raktára. Különösen

figyelemre méltó:

Egy nagy mennyiségű **demi Luster**, ^{1/4} széles, rőfe 25 kr.

Mustrák kívánatra ingyen és bérmentesen küldetnek.

DIAMANT és MÜLLER.

Kolozsvárra Stein János-nál kapható:

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték-táblával, a kolozsvári kir. posta, távirat és Binasini-gyorskocsi menetrendével.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. postán küldve 35 kr.

Kolozsvári nagy naptár

Szerkesztette **Léczfalvi B. László.**

A m. k. felelős ministerium, m. k. hétszemélyes tábla, m. k. itélőtábla és Erdélyi tisztviselő-táblával.

Bolti ára 80 kr.

Erdélyi képes naptár. Ára 26 kr.

Országos Honvéd-naptár

Szerkesztte **MORZSÁNYI SÁNDOR.**

Számos nevezetes férfiak arcképeivel. Ára 1 frt 30 kr.

Kodolányi A. Gazdasági zseb-naptár

9-dik évfolyam, havonként külön-külön utasítással. Ára kötve 1 frt 80 kr.

Riadó. Költemények az 1848—49-ki magyar szabadságharc idejéből.

Szerkesztette **Léczfalvi B. László.** Ára 1 frt.

Szabadság lantja. Költemények az 1848—49-i függetlenségi harc idejéből. Szerkesztette **Botond.** Ára 1 frt.

Az új szentesített polgári törvénykezési rendtartás.

Betűrendes tárgymutatóval. 84 kr.

Dr. Ditz H. A magyar mezőgazdaság. Magyarra fordította **Halász Gábor**, 1 füzet 1 frt. Az egész mű ára 4 fát,

Töröljük el a vallásügyi miniszteriumot, mint a **HALADÁS AKADÁLYAT.**

Írta **LUDWIG JÁNOS.** Ára 60 kr.

A D A T O K

a **XI-dik zászlóalj történetéhez.**

Egy honvéd magán jegyzetei. 1—120 lap, 8-adtétben. Ára 50 kr o. b.

Postán küldve 55 k.

Csemegék kisebb gyermekek számára, melyekkel családok, kisdudók- és elemi tanítóknak kedveskedik **Gáspár J.** nagyenyedi nevelőtanár és képeződeigazgató **Harmadik javított, 9 beszély- és 170 vers-csemegével bővített kettős kiadás; névszerint:**

egyik író velinre nyomott diszkiadás,

2 gyönyörű színezett, 2 könyomásu és

23 fametszésű képpel. 20^{1/2} nyolcadrészt

iv, díszes borítékú kem. köt. 2 frt 60 kr.

másik szép fehér papíru népies, iskolai

kiadás, 2 fekete könyomásu képpel. 20

nyolcadrészt iv, csinos borítékú kemény

kötésben csak 1 frt.

Képek a természetből. A felser-

dült növendékeknek **Vagner Ár-**

min után felmutatja **Kovácsi An-**

tal. 10 könyomatu képpel. Ára 1 frt

Képek a hazai történelemből. Ifjúság szá-

mára. Szerkeszté **Tánczos János**

Ára 50 kr. Diszkiadás, hat színezett

képpel, díszos borítékú kemény kö-

tésben 1 frt 60 kr.

Magyar-német képes ABCZE

Színezett képekkel. Színezett boríté-

ku keménykötésben 50 kr.

(436)

(1-3)

Egy külföldi fakeskedő ház vas-tag **diófa-törzseket** akar vásárolni. Bérmentes ajánlatokat elfogad: **R. D. 179.** jegy alatt — **Haasenstein és Vogler Baselen** (Schweiz).

(368)

^{10/12}

(5-5)

Dr. Pattison

csúszváltaja.

A pénzlab javulása árleszállítást tett képessé, a mi által e jótétemény mindenki-nek megszerezhetővé vált. Hoszu évek óta.

a csúsz és köszvény

minden neméi ellen

a legbiztosabb szernek bizonyult be, u. m. arcz-mell-, nyak-és fogfájás, fő-, kéz- és térd csúsz, inrgatás, hát és csomófájás, sat. ellen.

Minden más csúszvatta csak utánzása és hamisítása a Pattison-félenek. Kapható **70 kros** egész és **40 kros** fél pakétban **Kolozsvárra: ENGEL JOSEF** gyógyszerésztárában.

(407)

(5-5)

K Á V É

20 perccenttel olcsóbb!!!

Gyöngy fontja 88 kr.

Cuba „ 80, 90, 92 „

Ceylon „ 70, 66, 64 „

Rio „ 60 „

Arany Jáva „ 90 „

Ménado „ 88 „

Jamaika „ 84 „

Porto cabelle „ 68 „

Nilgheri „ 75 „

fein pergelt „ 88 „

Rubm exfein 1 kupa 1 ft 80 kr. 2 frt.

Puntsch essexf. „ 1 ft 80 kr.

Thea Pecco „ 3 ft 50 kr.

„ Mandarin „ 6 ft 50 kr.

„ Kaisermischung „ 6 ft 50 kr.

„ Familien „ 4 ft 50 kr.

„ Minden áru a legjobb és frissebb

izü. Rendelvények pontosan teljesítetnek.

Bepakolás ingyen.

KABDÉBO ISTVÁNNAL

M.-Vásárhelyt, Széchenyitér.

(345)

^{10/12}

(10-24)

Kávé,

bécsi fontja: 60, 65, 70 kr. egész

1 frt 10 kr. árulja a

keletindiai kávé-raktár

BÉCSBEN,

Graben, 29. a Trattnerhof udvarán.

Videkre utánvétel mellett. Legalább 30 u

vásárlásnál a szállítás minden vasúti

és gőzhajó állomáshoz ingyen.

(425)

^{10/12}

(2-4)

Fehérnemű bélyegek,

egész Európában elismervék, pótolják a drága jegyzést s a fehérnemű himzett varrását, tehát szállodák, fürdők, kórházak, nevelő intézetek családok s a es k

litzit urak számára fontosak.

1 fehérnemű bélyeg 2 bettivel 30 kr.

1 üveg jegyzőfésék, kitörülhetlen 30 „

1 nyomó párna és ecset 10 „

1 szám 6 kr., mindenféle korona 40 „

1 stampiglia egész czezzel, névvel és

lakhelylyel 2 frt. 85 krtól 4 ftig.

Metsző és sablon-munkák egész

correct kivitellel, jótállás mellett 40%o

kal olcsóbbak mint bárhol másutt.

Levél papírok, 100 drb. finom

fehér 35, 55—75 kr. színes 65 kr. bo

ritékok 35, 55—75 kr. színesek 65 kr.

100 drb. monogramm papírra és

borítékokra színezve 45 kr., és monog-

ramm pesetbelyegek 25 kr.

1000 drb. egész névvel és lakhely-

lyel, tetszés szerinti színben 1 frt 80

kr. 2 frt 50 kr.

100 drb. látagató jegy bristol pa